

BÖRGYÓGYÁSZATI BETEGEK ELLÁTÁSÁNAK ELJÁRÁSI RENDJE A HARKÁNYI ZSIGMONDY VILMOS GYÓGYFÜRDŐKÓRHÁZBAN

Készítette: Dr. Péter Iván - főigazgató

Dokumentum kódja:	BGYB ER
Változatszám:	02
Oldalszám:	11
Mellékletek száma:	-
Érvénybelépés időpontja:	2016. 01. 04.

Módosítások jegyzéke:

Módosította Aláírás/dátum	Verziószám	Módosított oldalszám	Jóváhagyta Aláírás/dátum	Ellenőrizte Aláírás/dátum	Kibocsátás Időpontja
2016.09.06. Dr. Péter Iván	02	3.oldal			2016.09.06.

1. Alapvetések

A Kórház két bőrgyógyász szakorvosa fekvő és járóbeteg-ellátást végez.

A járóbetegellátásban heti öt órában szakrendelés működik, amely fogadja a környék felnőtt- és gyermekbőrgyógyászati eseteit. A venerológiai eseteket a területileg illetékes Bőr-és nemibeteg Gondozóba irányítjuk.

A fekvőbetegellátásban és a kúraszerű ambuláns betegforgalomban az adottságok (gyógyvízes kezelések) és a diagnosztikus háttér figyelembe vételével elsősorban az alábbi bőrbetegségek kezelése kap prioritást:

L 4000	psoriasis vulgaris, körömpsoriasis
L 4010	generalizált pustulosus psoriasis
L 4020	acrodermatitis continua
L 4030	tenyéri, talpi pustulosus psoriasis
L 4040	psoriasis guttata
L 4050	arthropathia psoriatica
L 4400	pityriasis rubra pilaris
L 4490	papulosquamosus trendellenesség
L 84H	bőrkeményedések és kérgesedések
L 9400	lokalizált scleroderma
L 9430	Q sclerodactylia
8000-8009	ichthyosis csoport
L 8500	szerzett ichthyosis
L 8510	szerzett keratosis tenyéren, talpon
L 8580	egyéb megnevezett epidermalis megvastagodás
L 8590	epidermalis megvastagodás
L 8700	M. Kyrle
L 2090	atopiás dermatitis

Fenti betegségek közül, a kórházi ellátás fő profiljaként a pikkelysömört és annak szövődményes formáit határoztuk meg.

2. Betegutak

A járóbetegrendelés beutaló nélkül vehető igénybe, ahol a betegek, állapotuktól és betegségeiktől függően befejezett ellátást kaphatnak. Ha a beteg bőrtünetei kórházi kezelést igényelnek, saját beutaló alapján előjegyzésbe kerül és felvehető a saját részlegre.

Beutalóval, konzílium céljából a járóbeteg szakrendelésre érkezők esetében a felvételi lehetőség az előző módon szintén adott. Szakorvosi beutaló és felvételi kérelem esetén, a Beutalókat elbíráló Bizottság döntése alapján a betegek előjegyzés alapján kerülnek felvételre.

Bőrgyógyászati Klinikák és fekvőbetegosztályok kérésére, előzetes időpontegyeztetést alapján vállaljuk beállított terápiájú (elsősorban psoriasisban szenvedő) betegek felvételét és további kezelését, ha a mi kezelési protokollunknak nincs ellenjavallata.

Amennyiben a saját járóbetegrendelés és kórházi kezelés keretében nem nyújtható befejezett ellátás, a beteget a megfelelő szintű ellátás helyére irányítjuk. Ugyanez történik akkor is, ha a beteg kezelése során olyan nem várt esemény lép fel, ami a Kórházban biztonsággal nem oldható meg.

3. A kórház által adott kúraszerű bőrgyógyászati kezelések beállítása

Minden beteg szakorvosi vizsgálaton vesz részt a kúra megkezdése előtt. A kezelések beállítása egyénre szabottan történik, a folyamatos szakorvosi felügyelet a kúra során biztosított. Egyidejű mozgásszervi panaszok illetve belgyógyászati betegségek esetén a kórház szakorvosai konzílium keretében adnak javaslatot a szükséges egyéb kezelésekre.

Úgy a járó- mind a fekvő betegellátás keretében lehetőség van pszichológus, ergoterapeuta és dietetikus szakember bevonására is. A betegek kezelése során felmerülő egyéb szakorvosi konzíliumokat a hozzánk legközelebb eső szakrendelésektől (Siklói Városi Kórház, Medi Home Bt) illetve a PTE Klinikáinak ambulanciáitól kérjük.

A Zsigmondy Vilmos Harkányi Gyógyfürdőkórház által javasolt, a kúrákat kiegészítendő kozmetikai termékei:

- Harkányi Thermal kénsampon
- Harkányi Thermal glicerines tusfürdő
- Harkányi Thermal karbamidos testápoló

4. A fő profilként meghatározott psoriasis vulgarisban szenvedők kórházi alapkezelése

Az első vizsgálatkor a vizsgáló szakorvosi rögzíti a beteg bőrállapotát írásban és meghatározza a PASI indexet.

a. A kezelés menete:

- termálvizes kádfürdő 25 perc
- UVB (311 nm)m fénykezelés
- termálvizes kádfürdő 25 perc
- dithranol kenőcsös helyi kezelés rövid kontaktusidővel a kenőcs eltávolítása zuhanyozással, megfelelő tusfürdő segítségével.

Ambuláns betegek esetében: a fény- és a kenőcsös kezelés - a beteg szabadidejének függvényében – napi egy kádfürdőhöz is csatlakoztatható.

Fekvőbetegeknek: szükség szerinti mennyiségben emolliens készítményeket (karbamidos kenőcs, glicerines krém) biztosítunk. A hajas fejbőr kezelésére fekvőbetegek esetén gyógyszermentes készítményeket, corticosteroid oldatot, esetleg magisztrális krémet adunk. Amennyiben a beteg állapota és bőrbetegségének szövődményei indokolják az alapkezeléshez további gyógyszeres és szakorvos által javasolt fizioterápiás kezeléseket kapcsolunk.

A betegek a kádfürdőket és a kenőcsös helyi kezelést a Balneológia épület II. emeletén kialakított pikkelysömörös kezelőegységben veszik fel.

A fénykezelés speciális készülékben, vagy szoláriumban történik.

5. A dithranol kezelés sémája

- a Ditranol koncentrációja 0,25 %-tól, 8 %-os töménységű készítményig emelhető a 3 hét alatt – (a koncentrációt 2 naponta célszerű emelni, amennyiben bőrreakció vagy mellékhatás nem jelentkezik)

Ha a kezelő orvos úgy ítéli meg, hogy a dithranol koncentrációja tovább emelhető, azt a kezelőlapon jelzi aláírással és pecséttel hitelesítve. A dithranol kezelés kontaktus ideje 15 perc.

Gyulladás esetén két szintet célszerű visszalépni a bőrpír megszűnéséig. Szükség esetén a kezelés teljes szüneteltetése is megfontolandó egy-két napig. Ha valakinek a 0.25% kenőcs mellett is gyulladás jelentkezik a bőrén egy-két nap teljes szünet után 10 perces kontaktusidővel folytatható a kezelést. A bőr állapotát az osztályos viziteken a szakorvosok ellenőrzik, de a kezelő személyzet köteles jelezni a kifejezett bőrgyulladást. A kezelt területeken mérsékelt bőrpír elérése kívánatos (ez jelzi a dithranol hatását).

6. Fénykezelés

A Kórházban jelenleg két fénykezelő készülék található. Az egyik egy szolárium (széles spektrumú UVB sugárzó), a másik egy kombinált csőszettel (UVA és szűk spektrumú UVB csövek) szerelt bőrgyógyászati fénykezelő kabin.

A szolárium is használható ütemezett fénykezelésekre. A kezelési idő 6 perctől indul és 12 percig emelhető.

A bőrgyógyászati fénykezelő készülék 311 nm hullámhosszú UVB sugárzó fénycsöveit használjuk jelenleg fénykezelésre. (Az UVA csöveket perspektivikusan lokális PUVA kezelésre fogjuk használni).

A kezeléseket bőrtípus alapján állítjuk be (nem a minimális erythema dózis meghatározásával) időkímélés miatt.

Hajas fejbőr kezelésére is alkalmas **UVB fényfésű** is rendelkezésükre áll. A psoriasis kezelőn belül egy elkülönített helységben történik. Kezelés kezdeti ideje 1 perc, mely emelhető 1 percenként 10 percig.

6.1. A bőrtípusok (Fitzpatrick, 1988)

Típusok	napégés	barnulás	Bőrtípus
I. típus	mindig	soha	fehér bőr, vörös vagy szőke haj, kék szem
II. típus	mindig	néha	
III. típus	néha	mindig	
IV. típus	soha	mindig	
V. típus			sötét bőrűek, mediterrán típusok, dél amerikaiak
VI. típus			négerek

6.2. A bőrtípusokhoz tartozó kezdeti 311 nm hullámhosszú UVB dózisok

- I. típus $200\text{mJ}/\text{cm}^2$
- II. típus $300\text{ mJ}/\text{cm}^2$
- III.típus $500\text{ mJ}/\text{cm}^2$
- IV.típus $600\text{ mJ}/\text{cm}^2$

6.3. A fénykezelés dóziszai és a kumulatív adagok

Kezelések	I. bőrtípus	II. bőrtípus	III. bőrtípus	IV. bőrtípus
1	200	300	500	600
2	240	360	600	720
3	288	432	720	864
4	345,6	518	864	1037
5	414,72	622	1037	1244
6	497,66	746	1244	1493
7	597,2	896	1493	1792
8	716,64	1075	1792	2150
9	859,96	1290	2150	2580
10	1031,96	1548	2580	3096
Összes	5191,74	7787	12980	15576

6.4. A fototerápia ellenjavallatai

- Abszolút ellenjavallat:
 - Bloom syndroma
 - Cockayne syndroma
 - dermatomyositis
 - dysplasias naevus syndroma
 - Gorlin-Goltz syndroma
 - melanoma malignum
 - SLE
 - trichothiodystrophia
 - xeroderma pigmentosum

- Relativ ellenjavallat:

- spinalioma vagy basalioma az anamnesisben
- sugárkezelés
- cyclosporin A kezelés
- egyéb immunsuppressív kezelés
- terhesség -
szoptatás
- 10 év alatti életkor (szisztémás PUVA kezelés esetén)
- fototoxicus vagy fotoallergén hatású gyógyszerek egyidejű szedése

6.5. Fényérzékenységgel járó betegségek

- obligát fényérzékenység

autoimmun folyamatok (SLE, DLE, DM, pemphigus)

anyagcserebetegségek (porphyria, pellagra, pellagroid)

genodermatosisok (pemphigus familiaris benignus, M: Darier, porokeratosis actinica)

- fakultatív fényérzékenység

atopiás és seborrhoeás dermatitis

erythema exsudativum multiforme

lichen ruber planus

rosacea

transiens akantholyticus dermatosis

herpes simplex

6.6. Fényérzékenyítő gyógyszerek

szulfonamidok, tetracyclinek, fenotiazinok, NSAID

6.7. Anyajegyek

Az első orvosi vizsgálat során a bőrgyógyász szakorvosok átvizsgálják a betegek bőrfelszínét. Fénykezelésben csak akkor részesíthető egy beteg, ha a bőrén nincsenek olyan pigmentált anyajegyek, amelyek átalakulását az ultraibolya besugárzás elősegítené.

6.8. A fénynek krónikusan kitett területek fényvédelme

Ha az arcon, kezeken, nyakon nincsenek bőrtünetek, akkor e területek fényvédelme a fénykezelés alatt indokolt.

7. Egyszerűsített használati protokoll a PCL PUVA Combi Light készülékhez (kizárólag előre programozott, egyénileg konfigurált betegkártyák használatához)

7.1. A készülék általános jellemzői

Álló fénykezelő készülék, amibe 48 db ultraibolya (UV) fényt kibocsájtó cső került beépítésre. A csövek fele szűk spektrumú UVB sugártartományt (311 nm) bocsájt ki, a másik fele UVA sugártartományban (315-400 nm) dolgozik. A készülék manuálisan és programozható betegkártyákkal vezérelhető. Jelen leírás kizárólag az előre felprogramozott kártyák használatát tárgyalja.

A készülék érintőképernyővel van ellátva. Könnyed érintésre működik, az érintést rövid sípolás kíséri.

7.2. Munkaegészségügyi rendszabály

A beteg és a kezelő is védőszemüveget köteles viselni a kezelések alatt. A készülék környezetében is szóródik a kiszűrődő fény!

7.3. A készülék bekapcsolása

A készülék a falon lévő főkapcsoló 1-es állásba forgatásával helyezhető áram alá. Ekkor ellenőrzi saját magát és hallható egy sorozat rövid bippegés. A képernyőn megjelenik a készülék logója, a felső részen a dátum és a pontos idő. A képernyő alján egy felirat

olvasható:

„*Insert PCL Card*” (Helyezze be a PCL kártyát!).

7.4. A kezelés menete

7.4.1. A készülék áram alá helyezése (fali forgókapcsoló 1-es állásba).

7.4.2. Az önteszt lefutása után az „*Insert PCL Card*” felirat megjelenésekor a beteg számára konfigurált kártyát (kék csikos, PATIENT CARD feliratú kártya), a készülék képernyőjének jobb oldalán lévő nyílásba tojuk könnyű kézzel, de ütközésig.

Figyelem! A kártya behelyezésekor a réz érintkezőt lehetőség szerint ne érintsük ujjal. A kártya akkor kerül helyesen a készülékbe, ha a kék csíkon lévő felirat felénk néz és az írás (PATIENT CARD) olvasható.

7.4.3. A kártya behelyezése után a képernyőn az aktuális kezelés és az előző kezelések paraméterei jelennek meg. A felső sorban a beteg neve és a hullámhossztartomány (esetünkben UVB). Leolvasható még a soros kezelés energiamennyisége (jobb oldalon fent, nagy számok, a kezelésről kezelésre történő energiaemelkedés (középen %-os érték) valamint az edigi kezelések időpontja és energiamennyisége.

A képernyő alján három buborék látható (*Configure-Accept-Direct*).

Az előre programozott kártya esetén az *Accept* (elfogad) feliratot kell megérinteni.

7.4.4. A készülék képernyőjén ekkor a *Remove PCL Card* (Vegye ki a PCL kártyát!) felirat jelenik meg. A kártyák el kell távolítani.

7.4.5. Ekkor a készülék képernyőjén az UVB buborékban megjelenik az aktuális kezelés energiamennyisége. Felette középen egy buborékban START felirat.

7.4.6. A beteg ruhátlanul, **védőszemüvegben** lépjen be a készülékbe. Az ajtó becsukása után a kezelő (aki szintén **védőszemüveget** visel) megérinti a START feliratot és a készülék a megadott energiamennyiség leadásáig működik.

7.4.7. A beteg a készülékben található piros színű vészleállítóval bármikor megszakíthatja a kezelést. Ugyanígy a kezelő a STOP felirat megérintésével szintén leállíthatja a kezelést. A kezelés végeztével újabb betegkártya helyezhető be a következő beteg kezeléséhez.

7.4.8. A kezelés(ek) végeztével a készüléket a fali kapcsolóval kell áramtalanítani (O állásba forgatás).

- A beteg a kártyát és a védőszemüveget nem viheti magával! Ha a beteg bőre gyulladt, a bőrgyógyász szakorvosok értesítendőek!
- A beteg bőrén a kezelés során nem lehet smink és illatszer!
- A fénykezelés a bőrgyógyász szakorvosok javaslata alapján történik az ellenjavallatok figyelembevételével. A kártyákat egyénre szabottan programozzuk fel